

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 ft. —
 Fél évre 3 ft. —
 Évesjegyet 1 ft. 50 kr.
 Előzetes lehet csupán a kiadó hivatalnál B.-Gyarmaton.
 A lap szállási részére a a nyilttérre vonatkozó miből a költségek a szerkesztőnek küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

ÉS

HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi, s közgazdasági hetilap.

Hirdetések díja:
 Öt hasábos petit sor 5 kr
 Bélyeg minden beiktatásnál . . . 30 kr
 Nyílt tér garmond sora 30 kr
 Hirdetéseket felvess a kiadó. Nagyobb és többesbörli hirdetések jutányosan eszketnek.
 Előfizetési pénsek, reklamációk és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

Magyarország földmivelőihöz!

A magyar akadémia, mint a nemzet tudományos intézete, a keblében működő „Régészeti osztály” közbenjárásával mindent elkövetett, mit ezen legújabb időben annyira előre törekvő, a hazai történetet és annak kedves, dicső emlékeit megóvó intézet segítségével és erejéhez képest a nemzeti műemlékek kutatásában és megőrzésében tehetett.

De valljuk meg igazán, ezen oktatás és utmutatás eddig leginkább csak a műveltebb, tudományos osztályhoz szóllott; a nép, mely ezen régiségeket mindennap szántás, döntés, árok-ásás, erdő-irtás, utcsinálás közt fölleli, mind ezekről igen keveset tud, pedig legdrágább, legérdekesebb kincseinket ők földözik fel, majd mindig ők teszik a tudomány számára hasznavehetetlenné, ők jutaták azon kezekbe, melyek azokat sokszor szép haszonnal a külföldre kiviszik, a hol mi reánk nézve szégyenpirító tanuként a művelt világ előtt saját gondatlanságunkat hirdetik, vagy elhallgatva eredeti magyar leheltyüket, más tájnak kérdéséről szolgálnak.

Magához tehát a magyar földnépéhez, mely oly nemeseleki részvéttel az akadémiai épület alapításában is méltó helyet foglalt, a nemzeti múzeumot oly gyakran gyarapítja és az egész nemzet tudományos emelkedésén gyönyörködik és büszkélkedik, intézi most ezen egyszerű szavakban az Arch. bizottság felhívást. Olvassák a faluk vénei és ifjai, és adják át utódjainknak is; olvassák és fontolják meg jól, mennyi régiséget törtek el, és hánytak eddig szét minden haszon nélkül; mennyit lehetett volna nagy áldozat nélkül, egykis türelemmel és figyelemmel a m. nemzeti múzeum, vagy egyéb főiskolai gyűjtemények számára megmenti.

Ennek jövőben nem szabad így történnie! Nemcsak a dicső harci emlékek dicsőítik őseinket, azoknak bármily maradványai is: legyen az épület vagy eszköz, edény vagy egyéb készlet, az anyagnak tekintetbe vétele nélkül, becses és megőrzendő, mert műveltségük fokáról, polgári és harci viszonyairól, nemzeti életükről és haladásukról adhat felvilágosítást.

A kegyeletet a régiségek iránt senkire sem lehet ráparancsolni, ezt senki sem képes ellenőrizni. Az magában az ember keblében fejlődik ki, czélszerű oktatás és nevelés mellett. Csak mondani kell népünknek és pedig minél gyakrabban, hogy a földdel borított régi pénz, az egyszerű kőeszköz, a régi cserép hamvával és csontjaival, érdekes a tudományos ember előtt; hogy annak az akadémia, a múzeum hasznát veheti, és megvagyok győződve, hogy azokat eldobni, ezeket össze törni népeink többé nem fogják!

A legrégebbi kő darabok a kinagyolt éles kovakövek, ilyenek még nálunk nem igen fordultak elő, mert a nép keveset figyelt rájuk, és ha kerültek is kezébe, elhánytak. Pedig szükséges, hogy feltűnjenek; mert kívájját, kagylós törése, és rendetlen éle is tanuskodik arról, hogy az emberek műve, és első, legdurvább eszköze.

Gyakran fordulnak elő főleg a magasabb partok alatt szenes rétegek; ezekben cseréptöréseket, állat csontokat, békateknőket, szarvas szarvból készült, átfurt szerszámokat találunk. Ezek a régi emberek tanyái, étkésző helyei valának, melyekből egyedül a konyha hulladékok maradtak fel számunkra. Ezeknek, a hol léteznek, helyüket és viszonyait kellene az Arch. Bizottságának, a hulladékokból álló mutatóanyagokkal együtt beküldeni.

Árkokban, vízmosásokban és szanaszét a földeken is találunk gyakran földmiveseink csiszolt, néha végükön vagy közepükön átfurt kőbaltákat, csákányokat, vésűket. Lehetetlen, hogy sajátos fekete, sötét vagy világos zöld színük vagy pütögetett voltuk miatt, simaságuk és kiköszörült élük által föl ne tűnjének. Becses maradványok ezek a rég mult évezredekéből. A nép ezeket lánczos vagy lapos mennykő-nek hívja; a falusi bábák és banyák az embereknél torok bajokban és a mell megkeményedésénél, és a teheneknél ha véres, vagy kevés tejet adnak, babonából kuruzslásra használják. Nincsen falu vagy major, melyben akárhányszor ily szerszámot nem tudnák találni. De keresni kell tudni. Igen nagy becsben tartják ezeket a népet ámitó kuruzsló asszonyok és nem szívesen adják oda, a mivel a hiszékeny népet ámitgatják. Mit mondanak azonban embereink, ha valaki ezer év múlva kaszaköngyel csodát mivelne, köszörűkövével torokbajt gyógyítana, malomkövének érintése által a marha tejtét meg akarná indítani, vagy véres lététől megmenteni?!

Főkre ilyen mesékkel; azon összerszámok csak a múzeumokba valók. Ott van a nemzeti múzeumban egész gyűjtemény ilyesféle kőbaltákból, vésűkből sat; pedig ha ezeket valóban lehetne gyógyításra használni, a fővárosi orvosok sem hagynák ám ottan hijában heverni, és bámultatni, hanem szép pénzt szerezhetnének minél gyakrabbi használásuk által!

A szántók, árkok, irtók sokszor buknak cserép edényekre; beleakad a szántóvas, megérinti az ásó vagy kapa. A szemfüles jó érzelmű gazda nem áll ám ilyenkor az akadálynak, hogy azt nehéz szerszámmal szét-törje és megsemmisítse: hanem lassan kikémlelvén az edény területét, lassan és vigyazva ássa ki a földből. De azért nem lehet azt rugtón a földből ki is emelni és mindjárt haza vinni. Ilyen edények többnyire ezer és ezer év óta a földben állanak; hányszor áztak át, főleg mióta talán a föld róluk letakartatott. Ha egyszeriben fölveszed barátom, többnyire leszakad feneke, a benne levő hamu, csontok és föld sulya miatt; azért ott kell hagyni egy-két óráig a levegőn, de ne a verőfényes napon, mely szétrepesztheti, hogy lassan száradjon, deszkát alája tolni és úgy haza vinni.

Legjobb lenne, ha belsőjéhez senki sem nyulna, hogy elrendezését, tartalmát és a benne levő tárgyak sorát hitelesen lehessen leírni. Ezt természetesen a lelkész és jegyző urak tehetnék, — de a gazda ritkán bizik az úrfölében. Hát ha mégis kincs rejlik a fazékban? — Allj tehát melléje, atyámfia! győződjél meg arról, a mi a csuporban vagy vederben van, csak össze ne zúzd, mert avval semmit sem nyersz! a tudománynak pedig nagy kárt teszsz, és megfosztod magadat azon örömtől, hogy nevedet mint értelmes honfiét említsék és a haza jobbjai önmegtagadásodért neked hálát mondjanak! Ha pedig egészen épen nem lehet a földből az edényeket kivenni, vagy ha már összezúzva találattak, akkor a töredékek, főleg ha czifrázatokkal bírnak, szintén megtartandók.

Hányszor akadtál, kedves földim, embercsontokra és koponyákra? Összevissza hányszor és nagyobb figyelemre nem is méltattad. Pedig Európa mivel nemzeti nagy kegyelettel ássák fel az évezredek temetőhelyeket. Ott többnyire puszta földben fekszenek a hullák. A kegyeleti ajándékok, a szeretetnek jelei, melyek mellettük találhatók, egyes bűgökből, kedves poharaikból, fésűikből, késeikből, sat. állanak; a nőknél a nyak és ezek körül a sokszínű üveggyöngyök hevernek, ezekenél egyéb mellékletet ritkán találunk. A helyett,

hogy csak kíváncsiságból figyelmét ezen szokatlan dolgokra, kapáddal, ásóddal azért hányaz mindent, csak a gyöngyöket és réz darabokat szeded fel, azokat a gyermeknek adod játszani, ezeket a szatócsnak viszed egy-két krajczárért, egy ital lélek- és egészségvesztőért! Pedig milyen szolgálatot tehetnél volna a tudománynak, ha feljelented a dolgot papodnak, tanítódnak, jegyződnek, ki azt szívesen leírta volna, hogy az akadémia e jelentését felküldje.

Minden rézdarab alatt aranyt sejdítesz, pedig az arany azért arany, azért oly nagy becsű, hogy ezer és ezer évekig a földben hevervén, változtatlanul fényét és színét megtartja és meg ne rozadásodjék. A minék zöld vagy vörös rozsdája van, az már nem nemes ércz; de azért ez is vesztí becsét, ha vakarod; mert így a réz a zöld, az ugynevezett nemes rozsdáját elveszti, és kisebb értékűvé lesz.

Járatlansága miatt a nép legtöbbször magát csalja, vagy rendesen az ezesebb zaibáru-soktól csalattatik. Akármilyen értéku dolgot találunk gazdáink vagy napszámosaink, legjobb lenne, ha bizalommal lelkészeikhez, tanítóikhoz folyamodnának, kikben annyi becsületérzést teszünk fel, hogy a dolgot az akadémia-régészeti bizottságnak vagy a nemzeti múzeumnak följelentsék és a talált régiségnek vagy kincsenek valódi becsét és árát megtudják és legalább akkor is, ha megvenni nem lehetne, a birtokost a csalástól megóvnák.

Igy a tárgyakat lehetne rajzolni, leírni, ismertetni, a talált pedig mindig jobban járna, mintha a legelső házalónak átengedi.

A későbbi római korból való pénznek, sőt a téglák, melyeken betűk vannak, és írással ellátott kövek is nagy érdekűek. Az ilyeneket el kellene tenni, míg valami értelmes ember meg nem vizsgálta és a templom vagy iskolaház falában berakni. Ide tartoznak az agyag- és üveg edények sat.

Egyáltalán semmit, a mi mostani szerszámainktól edényeinktől formára, nagyságra néve eltér, el nem kell dobni, vagy összezúzni, hanem értelmesebbeknek vagy egyenesen az akadémiai régészeti bizottságnak tudtára adni. Így nem csak a mi nemzeti tudományunk fog gyarapodni, hanem a külföld is ebbeli működésünket fogja és kell is, hogy méltányolja. És az érdem, hogy ezek így történnék nem lesz egyedül a tudós buváré, hanem az összes nemzeté az első tudóstól a legutolsó földmivelőig. Ugy van ez a külföldön is. A gazda, a ki valamit telken talál, búszko: hogy nevét a világ ismerni fogja, búszko arra, hogy nemzetének szomszédja által szolgálatot tesz; — ő többé ilyen találmányhoz nem nyul, hanem némi föltékonysággal, hogy más ezen érdemtől meg ne foszassa, följelenti a szakértsáknak, és a nemzet leletjét, ha arra való, megvásárolja. Lesz-e ez minálunk is így? — Én bízom a magyar földnép jó tapintatában és nemzeti búszkosságában. Akármennyire nevetnek és csóválják fejüket, kik ezt a derék jóra való népet, úgy mint én, nem ismerik, hogy hová írok, és szállalok fel, hogy népünk erre még nem érett és vadabb és durvább, mintsem hogy ilyent lehetne reá bízni, én bízom: — sokat fordultam meg a nép között, gazdáink mindig szívesen fogadtak, sajnálatukat jelentvén, hogy eddig e tárgyakról nem voltak kellően felvilágosítva, és hogy találmányaiknak becsét éppen nem ismerték.

Rajtatok áll, kedves barátim, hogy szögyent ne valljak! mutassuk meg kezét fogva Európának, hogy a magyar nem csak jó katoná, hanem a tudományt és művészetet is tudja méltányolni; mint ezt a valóban legigaz-

ságosabb, legdicsebb, legtudósabb királyunkról a legkisebb gyerek is tanulja; — és ha a nemzet első intézete hozzátok szól, hogy annak van oka, miért szólal fel és hogy annak szabványban nemcsak lehet, hanem kell is biznia minden bocsúltes hazafinak, azt előtettek bővöbden tárgyalnom bizonyosan felesleges.

Mi tehát részünkről megtettünk mindent, hogy benneteket figyelmeztessünk; rajtatok a sor, hogy a mit a véletlen előtettek feltár, a mit talán a szerencse kezetekbe szolgáltat, velünk bizalmasan ismertessétek meg, bizonyosok lehetnek, hogy lolt kincseknek vagy szerszámoknak illő bocsúltes árát is fogjuk kívánságotokra kezeitekbe szolgáltatni.

(A magyar tud. Akademia régészeti bizottsága nevében Rómer Flóris, mint a nevezett bizottság előadója.)

Megyei közgyűlés.

Gróf Gyűrkő Ábrahám, a megyének köztisztelő és szeretetben álló főispánja dörög éljenek közt pont 10 órákor nyitá meg a közgyűlést, melyben a bizottmányi tagok szokatlan számban jelentek meg. A melegen elmondott megnyitó beszéd után felolvastatt az alispáni jelentés, mely igen kimerítő képet adott a megye állapotáról a lefolyt eseményeiről. A jelentést egész terjedelmében lejjebb közöljük.

Az alispáni jelentés és az e szerint tett alispáni intézkedések tudomásul vétettek, és miután a megyei lakosság vagyoni állapotának emelkedése vagy haladása közigazgatási szempontból kiváló figyelmet érdemelt, Luka Gusztáv s Gr. Forgách Antal urak felolvaszták oda utasított, hogy (ami eddig szokásban nem volt) jövőben úgy az állami és magán követelések kielégítése végett történt végrehajadások számának mint a végrehajtás útján előírt birtokok eladási közép árának a megyében fekvő birtokokat zálogjogi bekebelezésekkel terhelő adósságok összegének és az állami adók emelkedéseinek kimutatásait a jelentésbe foglalja be és azt kinyomatva, a bizottmányi tagokkal a közgyűlést megelőzőleg közölje.

A megyei magtári tartozások behajtására vonatkozó intézkedések megtételére a tiszti ügyész közbejöttével: Sándor Károly, Reményfy József és Komjáthy Anzelm urak választottak meg.

Az 1875. évi pénztárnoki szárazmadások jóváhagyattak s azokra nézve a megye főpénztárnoka felmentetett. — Ezen szárazmadásokból kitűnt, hogy a házi pénztár 21 frt 73 egyhatod krt., a megyei közmunkaváltási pénztár pedig 78,523 frt 81 krt. tündött fel maradványkép a múlt évről. — Az utépitéske nézve a szigorubb ellenőrzés szempontjából határozott, hogy a kiutaltványozások helyességének megbírálása céljából jövőben a főmérnöki szárazmadások a számvizsgáló szakbizottságnak adassék át. Az utépitésnél előforduló kisajátítások jövőben egy megyei biz. tag, járási szolgabíró és főmérnökből álló küldöttség által szakértők meghallgatásával eszközöltessek. — Az utépitési munkák mérnöki terv és felügyelet mellett a szolgabírák által, a felülvizsgálatok pedig egy kiküldött bizottság által eszközöltessek.

Elasztner Ferenc megyei főmérnök 1874. és 1875. évi szárazmadását a kitűzött határidőben be nem adván, s e szerint az megvizsgálható nem volt; Gr. Forgách Antal felkérte, hogy a meg nem vizsgált főmérnöki szárazmadások megvizsgálását a már előbből kiküldött bizottsági tagok közbejöttével eszközölje, s az eredményről a jövő közgyűlésen jelentést tegyen. — A feyvertartásra nézve fennálló azon rendszabály, miszerint feyvert csak alispáni engedély mellett lehetett tartani, hatályon kívül léptetett.

A belügyi minisztr. ama felhívására, hogy a fennálló tűzrendőri szabályok életbe léptessenek és tűzoltó egyletek alakításának, határozatba ment, hogy ezek életbe léptetésére a szolgabírák fel fognak hivatalni. A tűzrendőri szabályok elkészítésére bizottság nevezetett ki.

A kamattól megállapítás, nemzeti bank felállítása és önálló vámtörvényre vonatkozó törvényhatósági körrelvélés tudomásul vétettek.

Fr. Forgách Antal ama indítványára, melyszerint „küldessék ki egy számosabb tagból álló bizottság, mely Hontmegye vasúti bizottságával magát érintkezőbe téven és ipolyvölgyi Salgó-Tarjánt a Dunával összekötő vasúti kivitelének mikéntje iránti tervezetet készítsen és megelőzőleg a megyei mérnöki hivatal közreműködésével számítsa ki, hogy a megye területén a tervezett vasúti vonal által átívelendő egyes községek határaitban mily mérvű és mennyiségű kézi és szekeres munkálatok fognak szükségesnek, hogy azon számítás alapján az egyes községeknél nyújtandó és állítások mérvét meghatározhassa, biztosítsa, s egyéb nyújtandó építkezési előnyökről tanácskozzék, s ha az építésre vállalkozó találkozik, ezzel az építkezés és a kormányval az engedély kérdésében érintkezésbe bocsátkozzék, s mindezekről annak idején végrehajtást hozatal előtt a megyének jelentést tegyen, — elfogadtatt, s indítványozó gr. Forgách Antal elnöklöte alatt gr. Gyűrkő Á., Madách K., gr. Forgách J., gr. Lónyay B., br. Prónay Dezső, Szentiványi Ferenc, Szontagh Ferenc, Pulszky Ágost, Krivácsy Antal, Felsenburg Henrik, Baumgarten Fülöp, Kacsóvics Károly, Reményfy József, Harmos G., Gazdik L., Szerényi G., Nagy Mihály, Blaskovics Ferenc, Gillman K., Fekete L. és a megyei főmérnök ezen bizottságba megválasztottak.

B. Gyarmat városa a polgári iskola építésére 10 ezer forintot kölcsön felvételére feljogosított; ugyazint B. Gyarmat városának belszerkezeti, erdőkezelési szabályzatai, erdőkezelési szabályzatai jóváhagyattak.

A Kürtös patakának szabályozása akként, hogy az északnyugattól az Ipoly felé a küldöttségi jelentéshez csatolt tervrajz szerint 6-64 cm. szélességben 0-93 cm. mélységben illető birtokokos által érdek arányban ásattassék ki, — elrendeltetett.

A levéltárban 1800 és 1860 évek alatt összehalmozott értéktelen iratok megvizsgálására egy küldöttség választott meg. A községek s egyesek részéről beadott folyamodványok elintézésé sok időt vett igénybe.

Végül Reményfy József interpellációjára a megyei másodtanfelügyelő Karagýna Mihálynak az iskolatanácsban való („az iskola tanács” című lejjebb közölt cikkünkben bővebben leirt) példatlan magatartásáért, a tanács jelenlévő tagjai lekötőúvén, ezen állapotról, s ezen állapotot előidéző okról, a közökt. miniszterhez intézendő felirat egyhangulag elhatározott. A közgyűlés délutáni 1 órákor oszlott fel.

Alispáni jelentés.

Méltóságos gróf Főispán ur, melyen tisztelt megyei bizottság! — Az 1870. évi 42. törvénycikk 38. §-a, s a megye hatósági szervezete II. fejezetének d. pontja tiszteomli szabják ki, hogy intézkedéseimről, nevezetesebb eseményekről, a közbiztonság és a közegészség állapotáról, a beligazgatásban felmerült lényegesebb mozzanatokról, úgy a megyei pénztárak állásáról jelentést terjeszsek elő, — mely kötelességemről jelentésemet, csak a fontosabb dolgok elősorolásával lehet rövidre kívánom szorítani.

A múlt 1875. évre megállapított költségvetési előirányzat szerint a kiadás 84812 frtot, valóságos kiadás pedig 84790 frt 26 kr., s így minden kiadások fedezése után 21 frt 73 s fél kr mint pénztári maradvány a folyó évi szárazmadásba át viendő leendő.

Nem mellőzhetem megemléstést annak, hogy a költségvetés szigorú betartására irányult jó célú határozatok, sok tekintetben meg nem tartathattak, de az egy czímen történt megtakarítások, más czímen előfordult túlkadások fedezésére fordítottak.

A folyó évi költségvetési előirányzat, ugy fodorben mint kiadásban 85128 frtban állapított meg. A magán pénztár jelenlegi állapota készpénzben 4153 frt 76 kéthatod kr, kötelezőkben és értékpapirokban 7785 frtot, s így összesen 11888 frt 76 krt tesz ki, s így a múlt évi állapothoz képest 1331 frt fogyatkozást tüntet ugyan ki, de élénk emlékebe lez a megye közönségének, hogy ezen pénztár a lefolyt évben, a mértékhatélosító hivatal felállítását tekintetből tett előleges befektetési költségek, ugy a hivatalos helyiség részére megszerzett kétréndbeli Prónay féle szobáknak vételára, mint a hitelcsitő helyiség átalakítására, s a hitelcsitő készülékek beszerzésére tett tetemes kiadások által nagyon igénybe vétettek, mely előleges költségek, mint befektetések vissza fognak folyni, mint már is a mértékhatélosító hivatal által, az eszközölt hitelcsitésekre járó díjakból 1589 frt 8 kr folyt be a magán pénztár javára.

A méter mértékeknek f. évi január 1-én kötelezőleg történt életbe léptetése, s az új mértékeknek behozatala nem találkozott oly nehézségekkel, mint a közhiedelem szerint eleve bekövetkezendőknek vélelmetetett. A métermérték hivatalisító hivatal még a múlt évben idejekorán felállítottan, alkalom nyílt arra, hogy a közönség magát az új mértékekkel elláthassa, valamint arra, hogy a helybeli iparosok mérték készítményeiket helyben hitelcsitethessék.

A segedelmi pénztár jelenlegi állapota készpénzben és takarékpénztári könyvekben 16122 frt 14 kr. magán adótelezőkben 10320 frt., inségesoknál kölcsönkép 15549 frt 50 kr s így pénztári kezelés alatt 41991 frt 64 kr van, ezen felül a magtári tartozásokból még 15382 frt 12 kr. követelése van a megyének, mely összegek nagy részben telekkönyvileg biztosítva, a tiszti ügyészegnél behajtás alatt állanak, s így a segedelmi pénztár 57823 frt 76 krtól áll.

A jegyzői nyugdíjalap 3412 frt 4 kr.

A megyei közmunka pénztárát illetőleg a pénztárnak, a főleg a főmérnökség által beterjesztett 1874 és 1875. évi szárazmadások adnak tűztes felvilágosítást.

Az ország pénzügyi nyomasztó viszonyai, melyek ugyan nem újabb keletűek, s ön selyként neheztűnek azok már évek óta háztartásunkra, s a lefolyt, s a folyó év kedvezőtlen közigazgatási viszonyai legkeresébb voltak arra alkalmasak, hogy pénzügyainak bármely csekély mérvben javuljanak. Ezen mostoha pénzügyainok eredménye, hogy a megyei közmunkaváltásból, mely az 1875. évre 87044 frt 40 krtban irányoztatott elő, a mely összegből jelen állásom elfoglalása alkalmával még 82697 frt hátrálékot vettem által, még jelenleg is 29680 frt 33 kr tartozásban van, dacára gyakori, erélyes sürgetéseim és intézkedéseimnek.

Itt sajnálattal kell megemlítenem, hogy ezen közmunka hátrálékok egy tetemes része, — mely a régiebb úgy mint az 1868—1873. évekig, s így majdnem egy évtizedig visszanyúló — természetben le nem szolgált közmunka tartozások pénzre fordított váltáságából ered, a mely régi tartozásokból a lefolyt fél év alatt 922 frt 36 kr befizetettvén, még 6209 frt 27 kr tartozásba maradt, mely összeg legnagyobb része a járási tisztviselők által megejtett vizálaton alapuló meggyőződésem szerint behajthatatlan ngyan, de nem értem magamat feljogosítva ezen behajthatatlannak bizonyult tetemes összeg legnagyobb részének leírására iránt intézkedni, de a melyen tisztelt megyei közönségnek külön véleményes jelentés mellett elhatározása alá terjesztem.

Mindezen mostoha viszonyok mellett, az államtól a közmunkapénztár terhére fávott 100 ezer forint kölcsönnek f. évi január 1-én csökdes kamatját, ugy 25000 frtot a helybeli kir. adóhivatalnál lefolyt, a közmunka pénztár terhe 75 ezer forintra apadt.

Ámbár a múlt években is fordultak elő különönmű csapások, melynek nehez nyomását most is érezzük, s a természet szeszélyes játéka újabb csapást mért mi reánk — a vizet — a hó s eső vizei által messze terjedő tájak voltak elborítva, s ezen nyomorban megyénk dunamelléki három községe, Verőcso, Kis-Maros és főleg a Duna két ága között fekvő Kis-Oroszi is bőven osztozott.

Ezen országos csapás enyhítésére a m. k. belügyminisztorium felhívása folytán a dunamelléki árvíz-károsultak javára megyeileg gyűjtést rendezvén, azon gyűjtés eredményét 2261 frt 48 krt a m. k. belügyminisztoriumnak felterjesztettem, különösen figyelmébe ajánlván megyei árvíz-károsult községeinket, — mely gyűjtés eredményéhez, tekintve az országos csapást, s a megyei segedelmi pénztár rendeltetését, a megyei segedelmi pénztárból 100 frtot utalványoztam, azon biztos reményben, hogy ezen tottem a melyen tisztelt megye közönségének akaratával és jóváhagyásával találkozand.

A felügyeletem alatt lévő pénztárát, a törvény és hatósági szervezet értelmében, a tiszti ügyész és főszámvevő hozzá járulásával havonként megvizsgálván, azt mindenkor a legfőköteltesebb rendben lévőnek találtam.

Az adóügyet illetőleg van szerencsém jelenteni, hogy kitelhetőleg legnagyobb erélyvel gondoskodtam, hogy a B. tabellák annak idejében lezárassanak, az e tekintetben hanyagsággal vádolható körjegyzőket megbírágoltam, az adóhivatalok által kimutatott hátrálékokat a járási tisztviselőkkel erélyes intézkedések végett küzdtem, s legfőbb törekvésem oda irányult, hogy az állam bevételi előirányzatának valóulását előmozdítam.

Az egyenes állam adó hátrálékokat a b. alatti kimutatás tünteti elő. A folyó egész évre kivettelt adó 830739 frt, 36 x. összeghez aránylag, a kimutatott 562561 frt., 27 x. hátrálék, az egész évi adónak 1/3, meg haladja.

A lefolyt fél évi idő tartam alatt az 1875. évi XXI. törv. cz. értelmében I. rendű vadászati jegy kiadatott 86 darab, II. rendű 7, III. rendű 29, s így mind a három rendű vadászati jogból 122 darab, melyek után az állam kincstár jövedelke 1108 frt, a helybeli adó hivatalnak kézbesítettett.

A személy és vagyon biztonsági ügyet tekintve, csak örömmel jelenthetem, hogy a lefolyt fél évben is, nagyobb büntettek alig, kisebbek is csekély számban fordultak elő, s tudomásomra nem igen fordult elő nagyobb eset, melyet közbiztonsági személyzetünk kinem derített, s a tetteseket meg fenytítés végett kézre nem kerített volna.

Az egészségi állapot a c. alatt mellékelt fő orvosi jelentés szerint a megye területén általában véve kedvezőnek mondható, egyedül a gyermekek között uralgott több helyen szolid lefolyású kanyaró járvány, mely még jelenleg is uralg Dengelegen. A szarvas marhák állapota nem hályg semmi kívánni valót; az egyéb hasznos házi állatok között a b. gyarmati járás 4. községében a lovak között a rüh kór, s a nógrádi járás két községében a sertések között felmerült lép fene kezdett terjedni, mely kórok tovább terjedése, s elfojtására a szélszerű óv intézkedések meg tétettek.

A katonai, s ujonczozási ügyet illetőleg van szerencsém jelenteni, hogy a megyére a folyó 1876. évre kivettelt — a múlt évben szécsényi járásban hátrálékba maradt 18 ujonczal együtt, a hadsereghez besorozandó 68 ujoncz. — A póttartalékhoz, a múlt években hátrálékban maradt, b. gyarmati 47, szécséi 143, és a nógrádi 40 együtt 240 pót tartalékos.

Ujoncz jutalékaikat, a szécsényi járásban levől, hol 38 ujoncz hátrálékban maradt, a többi sort a járások mind kiállították — a póttartalékok, csak a lozonczai, asiraki és füleki járások állították ki egészen, a szécsényi 56, a gyarmati 24, a nógrádi 15 főnyi biánnyal volt csak képes kiállítani, ámbár ezek is, az előbbi évekből erőd hátrálékaikból törlesztettek.

A katonai nyilvántartást illetőleg meg kell említenem, hogy az a lehető pontossággal vezetett, mint azt a sorozó bizottságok által beadott jelentések tanúsítják.

Mindezen katonai ügyekről az előirt kimutatások a m. kir. honvédelmi minisztériumhoz kellő időben felterjesztettek.

Végre nem mellőzhetem felemlítését annak, hogy egy két körjegyzői csoportot kivéve, a múlt évi községi szárazmadások igen kevés kivétellel annak idejében beterjesztetvén, azok a számoltató szakbizottság tárgyalása alá bocsájtattak. Alig múlt egy fél éve, hogy a melyen tisztelt bizottság többsége bizalmával megtisztoltvén, engem ezen állásra emelni s a megye ügyeinek vezetését kezeimbe letenni méltóztatott, a bizalomnak a mennyire megfelelni képes voltam azt tiszt társaim azon nemes buzgalmának köszönhetem, melyet a közügyek elintézésé körül tapasztaltam, mely körülmenyt ez alkalommal felemlíteni el nem mulaszthatam.

Midőn ezen jelentésemnek alapjául szolgáló tiszti jelentéseket tisztelettel beterjesztom, érzom hogy talán több ügyek is lehetnek, melyekre jelentésemnek ki kellett volna terjeszkedni, azonban méltóságod és a melyen tisztelt közönség tündölmét tovább fásasztani nem akarván, azon kércsemmel zárom jelentésemet, hogy a kezelhetőségeit figyelembe véve, hivatalos kötelességeim teljesítésében nem fogom tévesztani a közigazgatás terén úgy eljárni, mint azt legjobb akaratom, s eljárásom tisztasága megköveteli.

S. ezek kijelentése mellett a Máltaságos Gróf Főispán, s a mélyen tisztelt megyei bizottság szives támogatását továbbra is kérve, kegyeikbe ajánlott mely tisztelettel maradok. Madách Károly, alispán.

Huszár László beszéde, a bécsi egyezségről nézve.

(a 2. és 3. tartott közgyűlés alkalmából)

Tisztelt megyei bizottság! — Mindenekelőtt kijelentem, hogy a felolvasott törvényhatósági körleveleket tudomásul vevem; tudomásul csak is azért, mert ismerve a feliratok sorát, azokkal csak az országgyűlési akták számát fogom szaporítani. — Máltaságos azonban megengedni, hogy törlőket igénybe vegyem magára a tárgyra vonatkozó nézetem előterjesztésére.

Szerintem megyei testületünknek nem csak jogai, de kötelességei is vannak: — ha jogainkat fel kívánjuk tartani, legnehezebb kötelességeinket is teljesíteni kell. — Egy ilyen kötelességet, még pedig szomorú kötelességet hiszek én teljesíteni akkor, amikor a tisztelt megyei bizottság figyelmét kormányunk által Bécsben legközelebb elfogadott egyezség súlyos sőt szörnyű véres következményeire felhívom. —

Álláspontom jelzése tekintetéből nem hagyhatom említés nélkül, hogy én azok közé tartozom, kik ismerve geographiai helyzetünket, tudva, hogy minden oldalról környezve vannak nemzeti létünk megemlékeztetésére törekvő elemektől, át vagyok hatva azon meggyőződéstől, mely szerint Ausztriával szövetségünket már önfentartási ösztönünkkel fogva is fel kell tartanunk, mert én teljesen ostrom Széchenyi István erre vonatkozó nézetét, a ki ezeket egy emlékeztetés okmányában így definiálta:

„Ungarisch Verbinde mit, Oesterreich ist vielleicht eine unglückliche Ehe, aber selbst eine unglückliche Ehe kann fröhliche Kinder erzeugen, während trennen sich Gatten, so ist keine Zukunft, keine Nachkommenschaft. — Ungarn mag sich in Oesterreichischen Armen gebrüdt fühlen, in slavischen würde jedenfalls erdrückt.“

Én tehát szövetségünkkel a jelzett okoknál fogva is, egész ózintán, minden utógondolat nélkül, nem csak feltartani, de erősíteni óhajtanám. — Nagyon jól tudom azt is, hogy a szövetség csak áldozatok árán feltartható, a logico egymásból folyó okoknál fogva tehát ezekre is hajlandó vagyok, de ez áldozatoknak kölcsönösnek, méltányosnak, és odaig mindenekelőtt mérsékelteknél kell lenniük, hogy egymás létét, gyarapodását, tehát a célját, amire szövetségünk, sem politikai, sem morális, sem nemzetgazdasági szempontból ne veszélyeztessék.

Pedig az egyezség bitem, sőt erős meggyőződésem szerint a határokon túlrejt, s annak következményeit megbirni nem fogjuk. — Nem érintem ennek a bankra vonatkozó részét, mert nem tartozom azon boldog hitűek közé, kik azt hiszik, hogy a minisztériumnak csak akarnia kell, s bankot talán alap nélkül is fel lehet állítani; hogy pedig mi alappal nem bírnak, azt mindnyájan jól tudjuk. — Külföldről talán szereshetnénk alapot, de az alapon bankunk papírosait, csak nehezen, vagy éppen kénszer forgalommal vihetnénk csak a piacokra, minek pedig szerintem talán súlyosabbak leendőnek következményei, mint ez ösmertett alapokon létrehozandó bank eredményei, melyek ha nem elégitik is ki óhajásainkat, de aránylagos jótéteményeiben igérve részeseit, jelen viszonyaink között ezekkel megelégedhetnénk; de én attól félek, hogy a kivételnél, az ígért arany — Bécsben kormányunk, s általa nekünk mutogatott fénye, nem fog valódi arannyal beváltatni.

A mi azonban a vámkérdés és fogyasztási adókat illeti, ezeknek az ismertetett alapokon elfogadásához én járulni nem fogok. — Sokat lehetne a tárgyra vonatkozólag elmondani, de én egyenesen a praktikus-positív következményekre fogok szorítkozni. Ha az ezekre vonatkozó egyezség, mint nem hiszem, s nem kívánom, elfogadhatnók, ennek mindnyájunkra kiható szomorú következménye az leendő, hogy még Ausztria iparosait is drágábban kellenék megfizetniük, az ezért eserde nyers terményeinkre rótt nagyobb vámk miatt, azokkal a külföldre nem fogunk versenyezhetni.

Hogy Magyarországnak adó alapja legnagyobb részben a nyers terményekre van fektetve, ezt tudjuk; ha az alapot, mely már is a végéig van megterhelve, meggyengítjük, a terheket pedig évről évre szaporítjuk, mihamarabb elmerüléstünk kikerülhetetlen.

A fogyasztási — az indirekt adók lettek volna hivatalba fedezni a hiányokat, melyeket már tökényt is megtámadott direkt adók fedezni nem bírnak; — ezekre vonatkozó jogos követeléseink a kormányelnök saját vallomása szerint az egyezségben elejtettek. — Ilyen egyezséget tehát, mely minket csak is terheiben részesítne, mely csirájában elszegényedésünket tartalmazza, reánk erőszakolhatunk talán, de meg vagyunk győződve, hogy Nógrádmegye közönségének hozzájárulásával az szentesítetténi soha sem fog.

Megismertetvén ezekre vonatkozó nézeteinket tisztelt képviselőinkkel, mintán utasítás adási jogunk nincsen, nem is indítvány, csak is kérelmünkkel járulok hozzájuk és megvagyok győződve, hogy ily nagy horderejű kérdésben, mely nemzetgazdaságunk kifejlődését lehetetlenítve, végenyünket rohamosan fogja előidézni, jelzett óhajásainkat figyelembe részesíteni, és annak érvényesítésére közre működve, minket hálára kötelezni nem mulasztandják.

Hogy fog kormányunk szomorú sejtelmek teljesítése esetében, az elszegényedett utókornak beszámolni? nem tudom, — ego dixi, et salvavi animam meam.*)

Közgyűlések.

A Nógrádmegyei nemzeti intézet közgyűlését évi maj. 21-én tartotta Desseffy Otto elnöklése alatt. Jegyzőül ez alkalomra Némethy Kálmán választott meg. Első tárgya a tisztviselők megválasztása volt. — Az eddigi tisztviselők egyhangúlag újból megválasztattak. Huszár Lászlónak 1872 okt. 21-től 1876 maj. 12-ig vezetett intézeti számadásai jóváhagyattak s a felelősség alól felmentették, 61 frt 90 kr. kiadási többlet javára megalapított s azzal bízott meg, hogy a még befolyó pénzeket magyar földhitelintézeti záloglevelek bevásárlására fordítsa. Ugyancsak Némethy Kálmánnak 1869 évi december 5-től 1875. maj. 12. 3926 frt 74 kr. bevételről és 3829 frt 80 kr. kiadásról vezetett számadása a kiküldött bizottság véleménye szerint jóváhagyatik s részére a földmentvény megadatik.

Elhatározottat továbbá, hogy a polgári iskolának az 1874. tanévtől számítandó fokozatos megnyitása esetében az alapítványi tőkének 1875 nov. 1-től járó s 1876 május 1-én esedékes és további kamatszövényei az iskola épület felállítását megelőzőleg is folyóvá fog tétetni.

Az alapítványi oklevelek elkészítésére s azoknak a közoktatási minisztériumhoz leendő küldésére Desseffy Otto elnök és az intézeti jegyző bízott meg. Az időként kisorsolandó magyar földh. záloglevelek beváltási értéke hasonnemű és értékű papírok bevásárlására fordítandó, s ez uton az alapítványi tőke az eredeti 25000 frt névértékre kiegészítettén, a kisorsolt záloglevelek beváltási árának fennmaradó részéből hasonnemű papírokban új alapítványi tőke létesítendő, s annak jövedelme a polgári iskolai tanulók ösztöndíjára fordítandó.

Végül az elnök megbízott, hogy a 25000 frt. névértékű m. földh. zvelekeknek 875 nov. 1-től járó s 1876 maj. 1-én esedékesé vált kamatszövényei beváltásából nyert 687 frt 50 kr. Nedics János gondnoknak a polgári isk. tanárok fizetésének fedezetére nyugta mellett szolgáltatassa ki.

Ama bizottságba, mely az intézet tagjainak lajstromát összeállítja s az alapszabályokat átdolgozza, Veres Pál leköszönése folytán Madách Károly választott meg.

A rom. kath. és ág. ev. lelkészeknek a vallás oktatásért ez évre 100—100 frt szavaztatott meg.

A nógrádi esperes ama kérvénynek, melyszint a tőlajki tanulók számára szerzendő magyar könyvek és a tanítók ösztöndíjazására 1000 frt kiutalványossággal, hely nem adatott.

A közgyűlés fél tizenkettőkor feloszlott.

A megyei iskolatanács, f. hó 21-én tartotta második negyedévi rendes gyűlését, melyen csak kevesen jelentek meg.

Tanfölgyelő csak szóval terjesztő elő jelentését, bemutatva a minisztériumhoz feltérjesztendő statisztikai kimutatásokat, melyek azonban nem tüntetvén ki a múlt évi eredményeket összehasonlítva az előbbi évek tanügyi állapotával, a tanács ezeknek kitüntetését látta szükségesnek, s erre nézve Harmos Gábor indítványára felkérte a tanfölgyelőt, ki azonban a tanács ebbeli kívánsát, mert állítása szerint az előbbi évek adataival nem rendelkezik, megtagadta, miből élénk vita keletkezett, miután a tanács tagok tudomása szerint ezen kimutatások a múlt években is elkészítettek, sőt a tanács által a megyei közgyűlésben beterjesztett jelentésben is befoglalták, s miután a tanfölgyelő a múlt évre még mindeddig a megyei közgyűléshez be nem terjesztett jelentésnek választát a szokásos módon el nem készít, sem az erre nézve szükséges adatoknak összeállítását nem eszközölte, sőt azt jövőre is megtagadta; a gyűlés nagy izgatottság közöt szétoszlott, anélkül hogy az e részben tett indítványra határozat hozott volna, vagy a jegyzőkönyv hitelesítésére a kellő intézkedés megtörtént volna.

Tanfölgyelőnek a tanácskozás lehetlenítését eszközölő példátlan magatartása vonja maga után, hogy a megyei közgyűlésen Harmos Gábornak, a Rományfő József által tett interpellatio következtében adott szóbeli jelentése folytán, a két említett kivált még Veres Pál, Huszár László, Komjáthy Anzelm, Sréter Alfréd, iskolatanácsosok lemondottak, a közgyűlés pedig a közoktatási miniszter ezen abnormis állapotok orvoslására felirattilag felkérni határozta.

A nógrádmegyei kaszinó egyet f. hó 21-én tartotta évi rendes közgyűlést, melyen a tagok igen győron vettek részt, mely körülmény azt látszik tanusítani, hogy az érdeklődés e csorbuló viszonyok közöt jutott egyet iránt még a helybeli tagok részéről is megszűnt. Helyettes elnök Komjáthy Anzelm ur különben elég hű képét adta a feloszlás felő közeledő egyletnek. — Két indítvány érdemelt említést, mely a lét és nem lét felett sürgette a határozat kimondását. — Harmos G. az egyet feloszlását sürgette, Desseffy Gyula pedig a további fenállás mellett érvelgetett. —

*) Közöljük egész terjedelmében a beszédet, mely meleg hazafiai aggodalommal tekint a jövőbe. Mi azt hisszük, hogy ez aggodalom a jelen kormány becsületességében el fog némulni, — s habár a bécsi kiegyezés kiábrándító perczében írott egyik cikkünk határozott álláspontot öhajított létrehozni a megyei körvélemény és kormány között, az nem oppositívabb, de épen a határozatlan helyzetnek tisztázási szándékából eredett. — Jogainkban feladva semmi sincs, s a kiegyezés áldásosabb, mint a pénzügyi harc, melyet ha függetlenek tartjuk a volna nemzetgazdaságunkat, — az mind a bécsi unió rokkására várt volna. Hiszünk tehát a jövőben, kormányunk becsületessége megállítja, hogy kevés is, amit jelenleg nyertünk, de ám lépjen elő, aki többet bír tenné! — Beszék.

A pénztárnoki kimutatásból 450 frt többlet mutatkozott, mely a fennállást 149 egyleti tag mellett mindenesre biztosítaná; csak hogy a tagok alig harmada kívánna a további fennmaradást, s fizetés készségesen a tagsági díjat, mely nyugtázt látszik nehezséddni. — Az utolsó experimentációra, mely a b. gyarmati „Népkörrel” leendő fúsiót keresztül vigye, megválasztott egy ötös bizottságot, melynek tagjai: Komjáthy Anzelm, Huszár László, Balás József, Domján Pál és Zámory István urak. — Ezen bizottság 2 hó alatt tartozik jelentést tenni az alkudozás eredményéről, addig is a tisztviselők felkértek, hogy hivatalukban megmaradjanak. — Bármennyire óhajtanánk, hogy városunkban a zilált és kettő osztott társadalmi élet tekintetéből a két egyet összeolvadjon, az ezen alkudozások által nehezen fog megtörténni; de felesleges is az összeolvadás, mert anyagi kérdések nem forognak fenn. Nézetünk szerint legjobb lenne, ha a nógrádmegyei kaszinó feloszlék, a tagok pedig beleolvadnak a Népkörbe, melynek címét: „B. Gyarmati Kaszinó és Népkör”-re változtassák át, s a kaszinó vagyonát képező kevés butor, kis könyvtár és játékszerekből álló holmikat adják át a Népkörnek mindmennyi további alkudozások és teketória nélkül. Elvárjuk az ötös bizottság gyors intézkedését, hogy a május 21-től számítandó két hó alatt egybehívott s csatlag feloszlást tárgyzó közgyűlésen határozati javaslatával előállhasson.

A vasut ügye.

A Szob-Tarján közöt építendő vaspálya érdekében a megyei közgyűlés Forgách Antal gróf indítványára egy nagyszámú küldöttséget küldött ki, az ipolymenti birtokosok és érdekeltek közül, kik a gyűlést követőleg még az nap tanácskozányra gyűltek egybe.

A jelen voltak elnökül Forgách Antal grótot, jegyzőül Harmos Gábort választák.

Forgách Antal gróf előadva, hogy ezen egész megyénk jövőjére nagyhorderejű vasut építésének előmunkálatait, a nyert szabadság alapján nagy részt saját költségére már elkészítette, s a kiküldött bizottság feladata leendő az érdekelte közönségnél a szükséges támogatást kieszközölni s biztosítani s a részben a Hontmegye által már kiküldött bizottsággal vállaltva működni, még a leendő vállalkozóval a szükséges megállapodásokra jutni s a létesítendő vasutak érintkező vasutársasággal a tarifakérdést tisztázni, egy szűkebb körű bizottság feladatának tartja s ennek megválasztását indítványozza.

Előadása és indítványa közhelyesléssel találkoztván a szűkebb körű bizottságba Forgách Antal gróf elnöklése alatt Gyürky Ábrahám gr. és Pulasky Ágost választattak be.

Ezután a következő megállapodások történtek: a két megyének a vasutmentében két mérföldre eső birtokosai mintegy 300,000 forint értékű segélyt nyújtva járulandak a vasut építéséhez, nevezetesen a nagyobb birtokosok előre biztosítandó, de csak a megnyitás napján esedékesé váló pénzösszeeggel, szemben a szűkebb fa, kő, kavics és téglanyaggal kedvezményi áron, míg a kisebb birtokosok a szükséges kézi és szekeres munkával előre meghatározandó áron. — Ennek kivételével a később kiküldendő választmányi tagok bíznak meg, s e részben az egész vonal négy működési szakaszra fog osztatni.

Ezzel az ülés feloszlott.

Vegyesek.

A legfrissebb újság az, a mi nagyon érdekelhet a nőket: t. i. hogy Párisban, a divat székhelyén már számították a chignon, tapant, a hamis hajakat, — melyeket leginkább meghalt fiatal lányok fejéről vágatnak le; — szóval mind ama lószőr, csapd, melyet hajakból készült nem épen aeshetikus holmikat, a mikből a nők fejeken tornyokat építenek és karzatokat raknak. Párisban mind eme tolettó-szerzőmokat már csak a zabárnokoknál veszik a — kárpitosok és nyergesek. Ezt az új divatot örömmel fogadjuk s kívánjuk, hogy minél gyorsabban terjedjen el nálunk is.

A fényűzés elleneszerel: A „Sz. K.” egyik közölszében a fényűzésről elmélkedve, a többi közt a következőket mondja: „Tegyen erős fogadást minden leánya és fia ezen hazának, hogy a mit a házánál megszerezhet, nem megy érte a szomszédba, s hogy a mit a hazai iparnak adhat, nem adja külföldnek. Vannak nekünk igen derék gyáraink; vas- és féművek, gépek, vászon és posztó-szövetek, lenárak, porcellán és kőedény, csukor ugyanazon áron és ritkán rosszabb minőségben szerezhetők meg hazai gyárainkból. Vegyük tehát ugy ezeket, mint minden itt megszerezhető cikket saját magunktól. Szorítsunk kevésbé szükségleteinket, és a kevéske adjuk házuinknak és saját hazánk iparának. Ez emelni fogja iparunkat és kereskedésünket s ezek jöleté vissza fog hatni mezőgazdaságunkra. Igaz, hogy mindezek igen prosai dolgok, de csakis ezektől várhatjuk hazánk fölvirágzását és boldogulását. Higgyék el hazám leányai, hogy a hazai szövetű öltönyökben cséppel sem lesznek kevésbé szépek, mint a külföldi gyártásunkban.

A belügyminiszter a sugárzászt megszüntetése céljából a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: „A m. kir. igazság ügy miniszter urnak átíratá több oldalról és különösen az ügyvédi kamarák részéről panaszt tett az iránt, hogy a törvényhatóságok alsóbb rendű hivatalnokai zugírászatot üznek. Minthogy pedig a törvény által előírt ilyenféle cselekmény, az igazságszolgáltatás s jelszól a jogkereső feleknek, va-

laminat az ügyvédeknek is nagy hátrányra szolgál: en-
nélfogva felhívom a törvényhatóságot, hogy azon min-
dinkább elharapódzó visszaélés megállítására lehető ki-
írása céljából, tekintettel az 1974. XXXIV. t. cz. 39
§-ára, hatályosan intézkedjék; az eszközöltekről pedig
bizalmi minél előbb jelentést tegyen. — A belügymi-
nister.

Hirek.

A főispáni ebéd a 22-ki közgyűlés után igen
élénk volt. Résztvevők 92-en, köztük br. Majthényi
László, Hontmegye tisztelt főispánja, a képviselők kö-
ztül: Veres Pál, gr. Forgách Antal, Sontagh Pál, Paleszky
Agost, gr. Dégenfeld Lajos és Plachy Tamás, — to-
vábbá Huszár László és István urak. — Gróf Gyurky
Abrahám ömeltósága öfelségére és annak családjára
emelt poharat. Az ebéd 3 órakor vette kezdetét a fel-
őtig tartott folytonos derült kedvvel.

Választás és kinevezés. A f. hó 22-én tartott
közgyűlés alkalmával a nőgrádi kerület szolgabírájává
Korodonyi Lajos, segéd szolgabírává Somogyi Zoltán
urak választották meg. Tiszteletbeli szolgabírák: Ve-
res János, Tornócs Vidor és Horváth Dániel, tiszt. aljegyző-
vé: Balás Ferenc urak neveztettek ki, — ugyan-
csak Gonda Bertalan a szócsonyi járás csendbírója
az állásától felfüggesztetvén, helyébe ideiglenesen Hel-
lebrandt Ferenc ur neveztették ki.

Hangverseny. A losonczyi dalegylet tegnap
Losonczon a kaszinó nagytörmében a tiszavidéki ár-
vinkárosulat javára nagy hangversenyt rendezett.
A műsorozat válogatott és változatos volt, a követ-
kező tartalommal: „Dalszabadság” férfiak Mar-
nertől, előadta: a losonczyi dalegylet. „Tannhäuser át-
írta” Liszt F.-től, zongorán négy kézre, előadták: Zel-
F. és Kovarcz Emil együtli karnagy. „Bordal” a
boisay-i boszorkány című operettéből; b) Magyar nép-
dalok” zongorakísérettel: Csakóné I. asszony.
„Változatok” magyar dallamok. felett, szárnykürőn
zongora kísérettel előadta: Franyek J. úr. „Kettős-
Faust dalmú első felvonásából, zongorakísérettel
előadták: Serly A. és Zeller F. urak. „Dallamnapen” fér-
fiakar Thern K.-től, előadta: a losonczyi dalegylet. „Ma-
gándal” Trouvatore Verdi féle dalműből, zongorakísé-
rettel előadták: Zolyomy J. úr. „Bánk-bán” átirat
zongorára, kisebb zenekar kísérettel, előadták: Kovarcz
E. együtli karnagy és a zeneegylet néhány tagja. „Fi-
nale” Ernani című dalmű 3-ik felvonásából, zongora
kísérettel előadták: Csakóné I. asszony, Serly A.,
F. és Zolyomy J. urak. „Ö-nemet családai”
nagykar Roitz Gyula után Abrányi K.-től, zenekisére-
tét 2 zongorára, 8 kézre rendezte Kovarcz E. karnagy,
előadták a losonczyi dalegylet és a helybeli áll. tanító-
képző összes növendékei. — A zongorakísérettel esz-
költék: Prohászka A. Serly A., Seidl K., és Zeller F.
urak. A hangversenyt tánczra kellett követnie, s
hibetöleg követte is.

Szórakozás pedig június 5-én délutáni 5 órakor az
ottani jól berendezett kaszinó termében a szócsonyi
kiedővő intézet javára rendeznek hangversenyt, melynek
élőre gr. Dégenfeld Lajosné, ki ez óroda létesítőjének
és öröngyalának mondható, állt. — A hangversenyt
közreműködő művészek valódi műveltséget fognak nyuj-
tani a közönségnek, azért Szócsonyi június 5-én megér-
demli a közfigyelmet, s azt, hogy a jótékony hangver-
senyen a vidékről minél nagyobb számban vegyenek
részt. A műsorozat következő: 1. Nászinduló és tün-
dérő táncza, Mendelssohn „Szentiván éji álom” című
művéből Liszt Ferenc által átirva, előadja Siposs Antal
úr. 2. Nocturne, Field-től, Mazurka, Chopin-től, Ma-
gyar népdalok, Reményi Edéttől, előadja Plotényi Nán-
dor. 3. Bordal, Borgia Lucrécia-ból, előadja Kvassay
Edéné úrhölgy. 4. Magyar Rhapsodia, Liszt Ferenc-
től hegedűre és zongorára, előadja Plotényi Nándor
és Siposs Antal urak. 5. Úti dal, Mendelssohn-tól. Ma-

gyar műdalok, Abrányi Kornel től, előadja: Kvassay
Edéné úrhölgy. Kvassay Edéné úrhölgy, Siposs Antal
és Plotényi Nándor urak a jótékony cél iránt való to-
kintetből szíveskednek közreműködni. A hangverseny
zongora Fehér János zongorakísérettől terméből való. Hely-
árak: Kőrsek 2 frt. — Zártsek 1 frt. — Állóhely
50 kr. Jegyek kaphatók: Kompanek János gyógyszer-
rész úrnál és a hangverseny napján délután 4 óráig
kezdve a pénztárnál. Ez élvezetes hangversenyre B.
Gyarmatról is többen készülnek.

Műkedvelői előadás. Ipolyságon máj. 30-án a
sétatér javára „Jaj nekem” 1 felvonásos szindarabot ad-
nak elő. A szereplők közt vannak: Axmann Olga,
Agatha és Keller Ilka úrhölgyek. —

Az Ipolysági kerület választói Paczolay János
képviselőjüknél f. hó 25-én nagyszerű bankettet ren-
dezt a kaszinóban, melyen mintegy 70-an vettek részt.
Bizalmi szavazatát adta meg a választó közönség azért,
mert a szabadelvű pártból kilépett. — A kaszinóba
történt belépőkor Donáth Szilárd fogadta a választók
nevében, mire P. J. meghatottan válaszolt.

Ipolyságon f. hó 18-án tartotta esküvőjét a me-
gyei zenebánda primásának szép leánya Balog Anna
a társulat egyik tagja Balog Miklóssal, számos díszes
vendégkiszor jelenlétében. Nászasszonyok Sággy Be-
nőné és Berko Istvánné valának, egy soroz szép ko-
szoru leány részvéte mellett. A hivatalosszerű áldomá-
sokat a dus lakománál Pongrácz Lajos főjegyző, és
Gyura Adolf ügyvéd mondották.

Adakozás. Az aradi vértanúk szobrának felállí-
tásához B.-Gyarmaton a már előbből közlötöken ki-
vált, folytatolag még a következők adakoztak: polg-
öns. egylet 5 frt., Szabó János 1 frt., Dr. Bogdán Mi-
hály 1 frt., Felsenburg Henrik 1 frt., Quirinyi György
50 kr., B.-Gyarmat városa 4 frtöt, Burisuz Mihály 1 frt.,
Schulez Lajos 1 frt., s így az előbbi gyűjtéssel együtt
40 frt küldetett Budapestre, Krivácsy József honvéd
ezredes és szoborbizottsági pénztárnoknak. A gyűjtése-
ket mint jeleztük Opicz Károly városi tanácsos eszköz-
ölte.

A nőg. ág. h. ev. egyházmegye 1876. évi köz-
gyűlései következő sorrendben fognak megtartatni:
június 21-én délután 3—5-ig özvegy árva intézeti szék,
5—7-ig dekanális szék ülésai, 7—8-ig gyűlései. Con-
ferentia; június 22-én délelőtt 8—9-ig gyámintézeti is-
teni tisztelet, 9-től közgyűlés; június 22-én délután
3—4-ig gyámintézeti gyűlés, 4-től a közgyűlés folyta-
tása és befejezése.

A „Magyarország és a Nagyvilág” legújabbban
megjelent 21-ik számának tartalma. — Szöveg:
Képek Amerikából: I. Hawley és Goshorn tábornokok.
II. A „schöffe board”. III. Amerika. — Isten háta me-
gett. Beazély a palóc népeletről. (Tóvölgyi Titusz.)
Vége. — A növények vándorlása. — Enid. Királyi idyll.
Tennysonról. (Csukási József.) Folyt. — A kolum-
bácsi légy. — Porzolt Ernő, a „M. A. Cl.” első baj-
noka. — A fővárosból: Előleges fűrdői utazás. (Porzó.)
— Színházak. — A tizenkét hónap. V. Május. — Kü-
lönfélék. — Sakkfeladvány. — Szőrejtvény. — Szer-
kesztői üzenetek. — Rajzok: Hawley tábornok, az
Egyesült államok évszázados tüneményeit rendező bi-
zottság elnöke. — Goshorn tábornok, a philadelphiai
nemzetközi kiállítás főigazgatója. — Utközben Ame-
rika felé. — A „shufflo board” játék a földélezen. —
Porzolt Ernő. — A műtörténelmi kiállításból: Mátyás
király és Beatrix királyné. — Előfizetni lehet a lapra
a kiadóhivatalban Budapestben, Ferenczykterő Atho-
naem-épület. Negyedévre 2 frt 50 kr., félévre 5 frt.,
egész évre 10 frt. — Ajánljuk a lapot a t. olvasó közö-
ség figyelmébe.

Rendő-i hír. (Paradicsomi állapot.) Egy bizonyos
Schulek István nevezetű bobravezű lóptomegyei szüle-
tési tolonczot a budapesti rendőri hivatal
mezletlenül és botogon kísértetett B.-Gyarmatra. A fő-
városi rendőrség szép példát mutat a közérkölség
és emberbaráti szeretet terjesztésére. B.-Gyarmaton ad-

tak ruhát a szegény tatárnak s jóllakatta tovább ki-
sérték.

Csevegés a majálisról.

Sötét felhők tornyosultak az égen, melyek foly-
tonos izgatásban tartották hűlgyeinket, kik a f. hó
24-én rendezett majálison részt vettek. A vágy, ki a
szabadba, erőt vett a mindinkább tornyosuló felhőkön,
s fogat fogat után sebesen repült az országúton, ki az
erdőbe. Szép hűlgyek, csinos fiatal emberek, és aki-
ket legelő kellet volna említenünk, a jó gardemakok
epedve néztek az ég felé, de mit sem használt; egy eső-
csap lehullt, és ezen eső csap elég volt, hogy a jó
kedv özünt elmossa. Egy percz alatt ismét kocsin lát-
juk a szép közönséget, versenyezve haladva vissza a
városba. — A kiürült erdő pedig mintegy gyönyörű-
ből kiábrándulva, haragosan zúgott a sötét felhők elő.

No de se baj, amit elmulasztottak az erdőben,
busásan helyre utótták benn a városban a „folytatá-
son”. A kis megyeház terme egészen megtelt; bájos
hűlgyeink legszobbbjei majdnem mind ott voltak. Ked-
vünk lenne uéleg felsorolui, de nem tesszük, mert nem
tudnók, kiket nevezünk meg legelő, az az pardon,
nem akarunk valótlanságot mondani s őszintén meg-
valljuk, hogy tudnók; de minthogy utóvégre is kel-
lene valakit utolsó helyre tennünk, s mert tárgyilago-
san ítélve mindnyáján méltók valának arra, hogy a
történet könyvében első helyen tündökljenek: tessék
mindenkinek a ki jelen volt, saját fogalmai, izlése és
érzelmei szerint állapítani meg a szépek sorrendjét. A
jelen volt igen díszes társaság minden tagja jól mula-
tott. Bájos hűlgyek, szép zene! Még most is vissz-
hangzik lelkemben a még most is látom azt a szép
leányt, ki átszellemülve a szív legbensőbb rejtekeit
felkérés hangokon lejtette körül a keringő tőrjét.

„Da gab's auch ein Mädchen, sehr jung auch an Jahren,
Die sprach wie ein Rehlein mit He, und mit Gatt,
Und wie sie beim Ball in die Polka grähen,
Da hat sie getanzt, bis die Schöne kaput.”

Az udvarlók kellemesen végezték kötelességeiket,
s finom társalgás váltotta fel a táncot, a régi rossz
szokások ellenére, melyek a kredencz tivornájában
találtak élvezetet. Voltak hűlgyek, kik ügyes ötlettel
repostíroztak némely ügyetlen kérdést. Pl. Egy bi-
zonyos fiatal ember a hűlgyválaszban kérdezte ugyan-
csak egy bizonyos de igen szép asszonytól: „Ugyan
kedves Nagysád, minek köszönhetem a szerencsét,
hogy engem választott erre koringóra? A nő rövid
váratva azt feleli: „Lásza kérem, férjem szörnyen
féltekeny, azért én csak olyan tánczot választok, a
kire ugyan semmiképen nem lehet féltékeny.” — Is-
mét egy másik: „Nagysád igen kimerültnék látszik,
nem szolgálatok valami frissítővel?” Hűlgy: „Igen,
oh igen! Hagyjon el egy negyed órára!” — s több
e féle jó ötlet egész dorultságot okozott azoknál, akik
megtudták, hogy ki volt ama fiatal ember, az a szép
asszony és ama bájos hűlgy? (En nem mondom meg.)
A táncz mintegy 3 órakor ért véget; — a fiatalok
nagyon nehezen vott bucsut a pár percz előtt hangos terem-
től. — Egy élelmes gavallér pedig interpellálta a né-
nikéket, hogy mi lesz azzal a sok finom étellel, amit
az erdőbe hasztalan vittek ki?

Nyílt-tér.

A „Wiener keringő” Stürsky Antal b.-gyarmati
karmesternél jutányosan megszerezhető; ugyanannál
eladó egy kijátszott zongora. Ára 80 frt.

Felelős szerkesztő: Horváth Danó.

H I R D E T É S E K.

Haszonbér.

Hontmegye Kökeszi határában
mintegy 160 magyar holdat tévő
tagosított birtok lakóházzal, folyó
évi Sz. Mihály naptól fogva hat
évre haszonbérbe adandó.
A feltételek alulírottál Szirá-
kon bármikor megtudhatók.

Méhes Sándor.

KERTÉSZ és EISERT

Budapestben, Dorottynóter 2 szobháztól szeglet.
a t. cz. közönség figyelmébe ajánlják az egyedül náluk léteső
Dr. Fèvre-féle szikviz önmaga készítéséhez ma-
gánzóknak legalkalmasabb
valódi

parisi szikviz-készülekeinek

gyári főraktárát Magyarország részére.

A szikviz, mint kellemes, üdítő, egészséges, számos esz-
tekben orvosság rendeltet, máris általános használatba jött.
Készülekeink fő előnye az, hogy követve a minden
egyed darabos mellékelt utasítást, bárki képes kitűnő,
mindig friss, a gyárilag készültél tisztább és olcsóbb
szikvizet készíteni, anélkül pedig parzsgőbör, málna-
viz, limonádé, s egyéb frissítő italok előállításához is al-
kalmassak.

A készülekek árai:

darabja frt. 2 4 6 8 10 messzeleyes

12 14 16 18 20

Kitűnő minőségű szerek 1 font árcímű tartaricum

és 1 s megvett szikvizet tartalmazó csomagokban

csomagolást 3 frttal szállítanak.

Írásbeli megbízások utánvett mellett gyorsan

szállítunk, ládázsa és csomagolási díj a gép nagysága

eszerint 50—75 kr.

Együttel ajánljuk Berlin és Angolhon legjobb gyáraiból származó,
a tisztáltsággal fogva egészségétellen ivóvizet tisztító és javító

vízszűrő készülekeinket, melyek 2 frt 50 kről 35 frtig tartanak készletben. Eszeknek rajzokkal
ellátott kimerítő árjegyzékével szívesen szolgálunk.

Hirdetmény.

A b.-gyarmati polg. önségélyző
egylet elnöksége részéről közhírre
tételük, miszerint a ki nem váltott
s nem hosszabított zálogtargyak f.
évi június 12 és 13-án d. u. 3 órá-
tól az egylet helyiségében árverés
utján készpénz fizetés mellett el-
fognak adatni.

Az elnökség.